

Praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2023/2024
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o Zdrowiu
Profil studiów	Profil praktyczny
Poziom kształcenia	II stopnia
Forma studiów	Studia stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	Przedmiot obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	Zaliczenie z oceną
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Rozwoju Pielęgniarstwa, Nauk Społecznych i Medycznych
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. n. med. Tomasz Kryczka
Koordinator przedmiotu	dr n. o zdr. Ewa Kobos
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr n. o zdr. Ewa Kobos ekobos@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr n. o zdr. Ewa Kobos

2. INFORMACJE PODSTAWOWE				
Rok i semestr studiów	Rok I, semestr 2		Liczba punktów ECTS	3.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS	
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim				

wykład (W)	20	0,5
seminarium (S)	10	2,5
ćwiczenia (C)	-	-
e-learning (e-L)	-	-
zajęcia praktyczne (ZP)	-	-
praktyka zawodowa (PZ)	-	-
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	45	-

3. CELE KSZTAŁCENIA

C1	Przygotowanie studenta do podjęcia opieki zdrowotnej nad pacjentami w oparciu o zasady praktyki pielęgniarskiej opartej na dowodach naukowych.
C2	Kształtowanie umiejętności wykorzystywania wyników badań naukowych dla rozwoju praktyki pielęgniarskiej.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

C.W8.	zasady praktyki opartej na dowodach naukowych w medycynie (evidence based medicine) i w pielęgniarstwie (evidence based nursing practice)

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

C.U7.	przygotowywać rekomendacje w zakresie opieki pielęgniarskiej w oparciu o dowody naukowe

Kompetencji społecznych - Absolwent jest gotów do:

K2	formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studentie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	(pole nieobowiązkowe) Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	
W2	
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	
U2	
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	
K2	

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1.	Organizacja przedmiotu. Definicja podstawowych pojęć związanych z EBNP. Pytanie klinicznie istotne (PICOT). (3 godz.) – Pojęcie EBP, EBM (Evidence-Based Medicine) oraz EBNP (Evidence-Based Nursing Practice). Uwarunkowania podejmowania decyzji klinicznych w opiece nad pacjentem. Zalety praktyki opartej na EBP. Proces pielęgnowania a pielęgniarstwo oparte na dowodach. (1 godz.) – Siedem kroków EBP. Krok 1. – analiza sytuacji klinicznej, myślenie krytyczne. Krok 2. – Pytanie klinicznie istotne. Pojęcie - pytanie istotne klinicznie. Elementy składowe pytania klinicznie istotnego (PICOT). (1 godz.) – Szablony pytań PICOT dla poszczególnych domen klinicznych. Tworzenie słów kluczowych na podstawie pytania PICOT dla potrzeb wyszukiwania dowodów. Siedem kroków wyszukiwania dowodów naukowych z wykorzystaniem pytania PICOT. (1 godz.)	C.W8. K2.
Wykład 2.	Poziomy dowodów naukowych. Rodzaje badań klinicznych. (3 godz.) – Wiarygodność danych z badań naukowych z zależności od metodologii badań. Preferowany rodzaj badań w zależności od domeny klinicznej. Charakterystyka poszczególnych rodzajów badań klinicznych. (1 godz.) – Hierarchia dowodu. Główne sekcje artykułu naukowego – badanie pierwotne. (1 godz.) – Główne sekcje artykułu naukowego – badanie wtórne typu przegląd systematyczny. Schemat PRISMA, zestawienie badań włączonych do przeglądu. (1 godz.)	C.W8. K2.
Wykład 3.	Poziomy dowodów naukowych. Metaanaliza. (3 godz.) – Pojęcie metaanaliza. Elementy charakterystyczne publikacji z metaanalizą. (1 godz.)	C.W8. K2.

	– Sposoby wizualizacji wyników metaanalizy. Schemat forest plot, schemat funnel plot. (1 godz.) – Pojęcia związane z interpretacją wyników metaanalizy. (1 godz.)	
Wykład 4.	Rekomendacje/wytyczne kliniczne (guidelines) w zakresie opieki pielęgniarskiej. (3 godz.) – Wytyczne dla praktyki klinicznej – etapy przygotowywania. Klasy zaleceń i stopnie wiarygodności danych. (1 godz.) – Źródła wytycznych dla praktyki pielęgniarskiej. Kryteria oceny jakości wytycznych. (1 godz.) – Wytyczne postępowania w różnych obszarach pielęgniarstwa. Analiza przykładowych wytycznych. (1 godz.)	C.W8. K2.
Wykład 5.	Wykorzystanie dowodów naukowych. (4 godz.) – Wybór zasobów. Ocena krytyczna dowodów naukowych. Listy kontrolne. (2 godz.) – Etapy dochodzenia do praktyki pielęgniarskiej opartej na wynikach badań. (1 godz.) – Rozpowszechnianie wprowadzonych zmian w praktyce w oparciu o dowód. (1 godz.)	C.W8. K2.
Wykład 6.	Wykorzystanie dowodów naukowych w kształceniu przed- i podyplomowym pielęgniarek/rzy. (3 godz.) – Podstawowe kompetencje EBP dla pielęgniarek ogólnych i zaawansowanej praktyki. (0,5 godz.) – Wybrane modele zmiany praktyki pielęgniarskiej w oparciu o dowód naukowy. (1,5 godz.) – Przewodnik planowania opieki opartej na dowodach naukowych. (1 godz.)	C.W8. K2.
Wykład 7.	Zaliczenie wykładów. Platforma e-learning WUM. (1 godz.)	C.W8. K2.
Seminarium 1.	Pielęgniarstwo oparte na dowodach naukowych w praktyce pielęgniarki. Jak jest? (3 godz.) – Wykorzystanie badań naukowych w praktyce pielęgniarskiej. – Bariery i czynniki sukcesu wykorzystania w praktyce pielęgniarskiej wyników badań. – Siedem kroków EBNP. Krytyczne myślenie i autorefleksja. Pierwszy krok EBNP.	C.W8. C.U7. K2.
Seminarium 2.	Pytanie klinicznie istotne (PICOT). (3 godz.) – Formułowanie pytań istotnych klinicznie na podstawie opisu sytuacji klinicznych. – Klasyfikowanie pytań PICOT do poszczególnych domen klinicznych. Identyfikacja słów kluczowych na podstawie pytania PICOT. – Tworzenie pytania istotnego klinicznie na podstawie streszczenia publikacji. – Praca z artykułami naukowymi.	C.W8. C.U7. K2.
Seminarium 3.	Dowody naukowe i ich wykorzystanie. (4 godz.) – Hierarchia dowodu. Wyszukiwanie charakterystycznych elementów publikacji. – Analiza przykładów badań klinicznych z publikacji naukowych. – Wytyczne postępowania/rekomendacje. Analiza systemów klasyfikacji dowodów naukowych. – Opracowanie przykładowych wytycznych dla praktyki pielęgniarskiej z wykorzystaniem EBNP.	C.W8. C.U7. K2.

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Melnyk B, Fineout-Overholt E, Stillwell S-B, Williamson KM. The Seven Steps of Evidence-Based Practice. *American Journal of Nursing* 2010;110(1):51-53.
2. Bała M, Leśniak W, Jaeschke R. Proces przygotowywania przeglądów z uwzględnieniem przeglądów Cochrane. *Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej* 2015;125:16-25.
3. Koperny M, Maciorowska K, Leśniak W, Bała MM. Proces opracowywania wytycznych klinicznych w Polsce. *Przegląd Epidemiologiczny* 2017;71(4): 647-659.

Uzupełniająca

1. Mazurek-Melnyk B, Fineout-Overholt E. *Evidence-Based Practice in Nursing and Healthcare. A guide to best practice.* Wolters Kluwer 2019.
2. Gajewski P, Jaeschke R, Brożek J. *Podstawy EBM czyli medycyny opartej na danych naukowych dla lekarzy i studentów.* Medycyna Praktyczna, Kraków 2008.
3. Kobos E. *Podstawy pielęgniarstwa opartego na faktach w praktyce pielęgniarki diabetologicznej.* W: Szewczyk A. (red.) *Pielęgniarstwo diabetologiczne.* PZWL, Warszawa 2019, s. 399-450.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
C.W8. K2.	Test wiedzy 30 pytań. Platforma e-learning WUM.	Uzyskanie z testu zaliczeniowego co najmniej 18 pkt. Zał. 1. Kryteria zaliczenia. Test.
C.W8. C.U7. K2.	Kontrola ustna. Wynik pracy w 5 osobowych grupach.	Zaliczenie. Kryteria: co najmniej 3 przykładowe interwencje wskazane przez grupę.
C.W8. C.U7. K2.	Kontrola pisemna. Poprawność sformułowania pytania PICOT w 5 osobowych grupach wraz z określeniem domeny klinicznej oraz słów kluczowych do wyszukiwania w bazach danych.	Uzyskanie co najmniej 13 punktów. Zał. 2. Kryteria zaliczenia. Formułowanie pytania PICOT.
C.W8. C.U7. K2.	Kontrola pisemna. Poprawność wykonania ćwiczenia w 5 osobowych grupach.	Zaliczenie zadania. Kryteria: wskazanie co najmniej połowy elementów charakterystycznych dla publikacji typu: badanie oryginalne (RCT), przegląd systematyczny lub przegląd systematyczny z metaanalizą.
C.W8. C.U7. K2.	Kontrola pisemna. Opracowanie przykładowych rekomendacji dla praktyki pielęgniarstwa opartej na EBNP w 5 osobowych grupach.	Uzyskanie co najmniej 10 punktów. Zał. 3. Kryteria zaliczenia. Opracowanie rekomendacji.
K2.	Obserwacja zachowań i działań.	▪ Wykonanie pracy domowej. ▪ Aktywność podczas zajęć (plusy). ▪ Współpraca w grupie, aktywny udział w przygotowaniu prac grupowych. ▪ Punktualność. ▪ Obecność na wszystkich zajęciach.

UWAGA!	Student, który uzyskał ocenę 4,5-5,0 z zaliczenia seminarium oraz był obecny na co najmniej 4 wykładach (nie dotyczy wykładu podczas którego odbywa się zaliczenie) uzyskuje zwolnienie z testu wykładowego.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Przedmiot praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych jest powiązany z przedmiotami: Statystyka medyczna, Badania naukowe w pielęgniarstwie, Informacja naukowa, Opieka i edukacja terapeutyczna w wybranych chorobach.

- Studentowi w przypadku braku zaliczenia przysługuje po jednej poprawie zaliczenia materiału z poszczególnych zajęć seminaryjnych.
- Wymagana jest obecność studenta na wszystkich zajęciach seminaryjnych.
- Student może dwukrotnie podejść do zaliczenia testu z materiałów wykładowych (2 terminy). W przypadku dwukrotnego braku jego zaliczenia student może odbyć zaliczenie przed komisją powołaną przez Dziekana.

Kontakt:

Zakład Rozwoju Pielęgniarstwa, Nauk Społecznych i Medycznych, Wydział Nauk o Zdrowiu, WUM
ul. Ciołka 21, pokój 212, II piętro
Sekretariat zakładu czynny codziennie w godz. 9.00-15.00.
tel. (0-22) 877-35-97, e-mail: zps@wum.edu.pl

Załącznik 1. Kryteria zaliczenia. Test platforma e-learning WUM.

Zaliczenie	Liczba punktów	
	17 pkt i mniej (<60%)	18-30 pkt (60-100%)
	niezaliczone	zaliczone

Skala ocen	Liczba punktów					
	17pkt. i mniej (<60%)	18-20 pkt (60-69%)	21-23 pkt (70-79%)	24-25 pkt (80-86%)	26-27 pkt (87-92%)	28-30 pkt (93-100%)
	ndst. 2,0	dst. 3,0	dość dobry 3,5	dobry 4,0	ponad dobry 4,5	bardzo dobry 5,0

Załącznik 2. Kryteria zaliczenia. Formułowanie pytania PICOT.

Rodzaj kryterium	Liczba punktów				
	0 pkt	1 pkt	2 pkt	3 pkt	4 pkt
Opis sytuacji klinicznej	▪ brak	▪ -	▪ częściowy opis	▪ -	▪ wyczerpujący opis
Poprawność sformułowania pytania PICOT	▪ niepoprawnie sformułowane	▪ -	▪ częściowo poprawnie sformułowane	▪ -	▪ poprawnie sformułowane
Określenie domeny klinicznej	▪ brak lub niewłaściwe przyporządkowanie	▪ -	▪ właściwe przyporządkowanie	▪ -	▪ -
Elementy pytania PICOT	▪ brak lub nieoprawnie określone 4 elementy	▪ niepoprawnie określone 3 elementy	▪ nieoprawnie określone 2 elementy	▪ niepoprawnie określony 1 element	▪ wszystkie elementy poprawnie określone
Słowa kluczowe w języku polskim	▪ brak słów kluczowych lub niepoprawnie wskazane	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie

		wskazane w 1 elemencie	w 2 elementach	wskazane w 3 elementach	wskazane we wszystkich elementach
Słowa kluczowe w języku angielskim	▪ brak słów kluczowych lub niepoprawnie wskazane	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane w 1 elemencie	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane w 2 elementach	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane w 3 elementach	▪ co najmniej 1 słowo kluczowe poprawnie wskazane we wszystkich elementach
Ogólna liczba punktów: 22 pkt					
Zaliczenie	▪ zaliczone: 13 pkt i więcej (60%-100%) ▪ niezaliczone: 12 pkt i mniej (<60%)				
Skala ocen:	▪ bdb. = 22-20 pkt. (100-91%) ▪ db + = 19-18 pkt. (86-82%) ▪ db = 17-16 pkt. (77-73%) ▪ dst+ = 15-14 pkt (68-64%) ▪ dst. = 13 pkt (60%) ▪ ndst. = 12 pkt. i mniej (<60%)				

Załącznik 3. Kryteria zaliczenia. Opracowanie rekomendacji.

Rodzaj kryterium	Liczba punktów				
	0 pkt	1 pkt	2 pkt	3 pkt	4 pkt
Terminowość zaliczenia pracy	☐ nie	☐ -	☐ tak	☐ -	☐ -
Wskazanie stopni wiarygodności danych z podaniem źródła wybranej klasyfikacji	☐ nie	☐ tak, tylko klasyfikacja	☐ tak, klasyfikacja i jej źródło	☐ -	☐ -
Liczba rekomendacji	☐ brak lub 1 rekomendacja	☐ 2 rekomendacje	☐ 3 rekomendacje	☐ 4 rekomendacje	☐ 5 rekomendacji lub więcej
Poprawność przypisania stopnia wiarygodności danych	☐ nie	☐ tak, w przypadku 1 rekomendacji	☐ tak, w przypadku 2 rekomendacji	☐ tak, w przypadku 3 rekomendacji	☐ tak, w przypadku 4-5 rekomendacji
Piśmiennictwo	☐ brak lub tylko do 1 rekomendacji	☐ piśmiennictwo do 2 rekomendacji	☐ piśmiennictwo do 3 rekomendacji	☐ piśmiennictwo do 4 rekomendacji	☐ piśmiennictwo do 5 rekomendacji
Ogólna liczba punktów: 16 pkt					
Zaliczenie	▪ zaliczone 10 pkt i więcej (62%-100%) ▪ niezaliczone: 9 pkt i mniej (<62%)				
Skala ocen:	▪ bdb. = 16-15 pkt. (100-94%) ▪ db + = 14-13 pkt. (87-81%) ▪ db = 12 pkt. (75%) ▪ dst+ = 11 pkt (69%) ▪ dst. = 10 pkt (62%) ▪ ndst. = 9 pkt. i mniej (<62%)				

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA

Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich